

Дослідження ефективності процесу змішування культур з підвищеним вмістом ліпідів

Маргарита Кожевникова, Радіон Рибчинський, Олег Євтушенко
Національний університет харчових технологій

Вступ. Змішування – це заключна технологічна операція кормоприготування, процес змішування компонентів в загальній масі до однорідної суміші.

Матеріали і методи досліджень. Для визначення ефективності процесу змішування культур з підвищеним вмістом ліпідів (соняшник та кукурудза) було обрано лабораторні методи дослідження. Основний критерій завершеності процесу – однорідність кінцевої суміші. При теоретичному аналізі доведено, що найбільш правильно оцінювати однорідність суміші за величиною коефіцієнта варіації вмісту “ключового” компоненту. В якості таких компонентів обирають: сіль, крейду чи пісок. В наших дослідях використовували сіль.

Результати. В ході досліджень було проведено три основні групи дослідів, які відрізнялись тривалістю змішування, а саме: 2 хв., 4 хв. і 6 хв. Дані дослідів наведені в таблиці 1.

Таблиця 1. Вміст ключового компоненту (в грамах)

№	Змішування 2 хв.				Змішування 4 хв.				Змішування 6 хв.			
	X1	X2	X3	Xсер	X1	X2	X3	Xсер	X1	X2	X3	Xсер
1	0,24	0,52	0,25	0,34	0,65	0,13	0,77	0,52	0,65	0,78	0,56	0,66
2	0,6	0,56	0,56	1,68	1,05	0,85	1,05	0,98	0,59	0,53	0,72	0,61
3	1,3	0,25	0,49	0,68	0,23	1,04	0,68	0,65	0,62	0,79	0,67	0,69
4	0,75	0,54	0,67	0,65	0,17	0,65	0,97	0,6	0,67	1,02	0,97	0,89
5	0,83	0,25	0,43	0,5	0,91	0,96	0,38	0,75	0,47	0,43	0,36	0,42
6	0,25	1,03	0,5	0,59	1,12	0,79	0,24	0,72	0,7	0,86	0,85	0,8
7	0,46	1,42	1,57	1,15	0,6	0,32	0,99	0,64	0,53	0,37	0,56	0,49
8	0,57	0,42	0,17	0,39	0,27	0,26	0,97	0,5	0,77	0,23	0,3	0,43

Визначено коефіцієнт неоднорідності або варіації (відношення середнього квадратичного відхилення (S) до середньої арифметичної величини (x)), які розраховані для ключового компоненту за формулою:

$$v = (s/x) \cdot 100, \%$$

Якщо коефіцієнт варіації менше 3% - суміш “відмінної якості”; від 3% до 7,5% - суміш “доброї” якості; від 7,5 % до 15% - суміш “задовільної” якості; більше 15% - суміш незадовільної якості. При змішуванні тривалістю 2 хв. коефіцієнт варіації в дослідях становив: v= 1,39%; 4 хв. = 1,40%; 6 хв. =1,41%. В нашому випадку – суміш “відмінної” якості. Згідно «Правил організації і ведення технологічного процесу виробництва комбікормової продукції»[1] оптимальний термін змішування компонентів комбікорму становить 4 хв.

Висновок. У результаті проведення дослідів із визначення залежності коефіцієнту варіації для культур з підвищеним вмістом ліпідів від тривалості змішування було доведено, що ефективність даного процесу збільшується з часом.

Література.

1. Правила організації і ведення технологічного процесу виробництва комбікормової продукції. – К.: Віпол, 1998. – 220 с.